

25.4.2005

VALTION IT -JOHTORYHMÄ

Osallistujat

Turunen, Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	Puheenjohtaja
Volanen, Risto	valtiosihteeri	valtioneuvoston kanslia	
Viljanen, Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	3. kohdasta läh- tien
Haukirauma, Heikki	tietohallintojohtaja	työministeriö	
Linna, Markku	kansliapäällikkö	opetusministeriö	
Soini, Kristiina	johtaja	Ilmatieteen laitos	
Koli, Markku	osastopäällikkö	Pääesikunta	
Karjalainen, Jorma	ylivohtaja	valtiovarainministeriö	
Honka, Leena	valtion IT-johtaja	valtiovarainministeriö	
Rissanen, Olli-Pekka	erityisasiantuntija	valtiovarainministeriö	
Terho Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	sihteeri

Poissa:

Hautojärvi, Sirkka	kansliapäällikkö	ympäristöministeriö	
--------------------	------------------	---------------------	--

Aika Torstaina 21.4.2005 klo 10-12.
Paikka Valtioneuvoston linna, nh EURO

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjär-
jestykseksi.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Valtion IT -toiminnan organisointi

- Koordinaatioryhmän perustaminen, Leena Honka
Leena Honka esitteli koordinoitiryhmän asemaa ja roolia valtion IT -
toiminnan johtamisen kokonaisuudessa. Hyväksyttiin koordinoitiryhmän
asettamiskirjeen luonnos seuraavin muutoksi:
 - asettajaksi muutetaan valtiovarainministeriö
 - toimikausi muutetaan alkavaksi 1.5.2005
 - osan Tausta neljännen kappaleen ensimmäinen lause muute-
taan muotoon: ” Ministeriöt ja virastot vastaavat edelleen oman
ydintoimintansa IT-palveluista.”
 - Tausta –osion viimeiseen kappaleeseen lisätään tieto johta-
misyksikön perustamisesta.

id

- Tavoitteeseen lisätään koordinaatioryhmän jäsenten velvollisuus välittää IT- johtoryhmän linjauksia alaiseen hallintoon.
- Taustaan ja tehtäviin lisätään alueellistamisnäkökulman huomioiminen.

Liitteenä koordinoitiryhmän asettamiskirjeen luonnos päivitettyinä. Päätettiin lähettää ministeriöille pyyntö henkilöiden nimeämisestä koordinoitiryhmään.

Jaettiin tiedoksi liitteenä oleva luonnos toimeenpanoryhmän täydentämisestä.

- Valtion IT -johtoryhmän (IT -johtoryhmä) täydentäminen, Juhani Turunen
Päätettiin esittää valtioneuvoston kanslialle IT -johtoryhmän täydentämistä liitteenä olevan valtiovarainministeriön esityksen mukaisesti. Sovittiin, että Arja Terho toimii vielä parissa seuraavassa kokouksessa IT -johtoryhmän sihteerinä.
- Valtion IT –toiminnan johtamisyksikön perustaminen, Jorma Karjalainen
Jorma Karjalainen esitteli valtion IT -toiminnan johtamisyksikön (IT- johtamisyksikkö) organisaatiota osana hallinnon kehittämisosastoa. Organisointi tukee IT- toimintojen kehittämisen yhteyttä yleiseen hallinnon kehittämiseen. Johtamisyksikön resurssi on toistaiseksi niukka, mutta sitä pyritään kasvattamaan lähitulevaisuudessa. Hallinnon kehittämisosasto kokonaisuutena samoin kuin valtioneuvoston tietohallintoyksikkö (VNTHY) siirtyvät syksyllä yhteisiin tiloihin.

Puheenjohtaja totesi resurssien olevan vähäiset, minkä vuoksi niitä on käytettävä joustavasti ja luovasti. IT -johtoryhmältä toivotaan tukea määräaikaisten resurssien siirtämiselle muualta hallinnosta johtamisyksikköön. Tällä tavoin voidaan saada valtion IT -henkilöstölle uramahdollisuuksia ja IT -johtamisyksikköön laajaa valtionhallinnon näkemystä. Työssä käytetään myös konsultteja. Puheenjohtaja totesi IT- johtamisyksikön olevan itsenäisen yksikön ja ottavan ohjeensa IT –johtoryhmältä. Yksikkö on sijoitettu hallinnollisesti valtiovarainministeriöön, mutta se on koko valtiokonsernin käytössä. TIME -raporttia tehtäessä keskusteltiin yksikön sijoituspaikasta ja silloin pidettiin tärkeänä yhteyttä budjettiprosessiin.

IT -johtamisyksikön ainoan uuden resurssin todettiin olevan IT –johtajan, muu henkilöstö on siirretty valtion tietohallinnon ohjaus- yksiköstä. Tämän lisäksi on tällä hetkellä avoinna kaksi vakanssia.

Leena Honka totesi, että tavoitteena on muodostaa IT -johtamisyksikön organisaatio toukokuun loppuun mennessä ja sen jälkeen hakea puuttuvia osaamisia yksikköön. Yksikön resursoimiseen vaikuttaa myös se, mitä ensimmäiset yhteiset palvelut ovat. Johtamisyksikön henkilömäärän arvellaan nousevan pariin kymmeneen. Ensisijaisesti haetaan lisäresursseja valtionhallinnon sisältä ja sen jälkeen tarvittaessa ulkopuolelta. Vastuualueet on määriteltävä selkeiksi ja niihin on löydettävä vakituiset vetäjät. Projekteissa sen sijaan pystytään hyödyntämään määräaikaista henkilöitä. Vakanssien täyttämiseen palataan seuraavissa kokouksissa.

4 ValtIT –toimeenpanohankkeen tilanne

Leena Honka esitteli liitteenä olevia valtion tietohallinnon uudistamisen tavoitteita vuodelle 2005. Muutoksen tiedottaminen on hankkeen onnistumisen edellytys. Tiedotusryhmä tulee kokoontumaan kahden viikon välein. Hallinnolle tämä näkyy tiedotteina ja seminaareina.

Jaettiin tiedoksi liitteenä oleva ValtIT – toimeenpanohankkeen riskianalyysi. Hankkeeseen sitoutuminen, hankkeen resursointi sekä vastarinnan voittaminen ovat suurimmat haasteet. Haasteisiin vastaamiseen toivotaan IT-johtoryhmän tukea.

Lainsäädäntöryhmässä valmisteilla olevat muistiot tietohallinnon keskeisistä tehtävistä ja lainsäädännön hahmotelma esitellään toukokuun IT-johtoryhmässä. Lainsäädäntöä hahmotteleva muistio lähetetään lausunnolle kesän aikana. Julkisuuslain muutokset, joissa on säädelty muun muassa tietojärjestelmien yhteentoimivuutta, ovat Eduskunnan käsittelyssä.

Budjettiohjauksen uusimista valmisteleva työryhmän uusi puheenjohtaja on aloittanut virassaan ja ryhmän työ käynnistetään mahdollisimman pian, jotta tulevasta TTS –kierroksesta saadaan kerättyä pohjatietoa tietohallintostrategiaan.

Olli-Pekka Rissanen esitteli yhteisten IT -palvelujen osahanketta, joka on pitänyt seminaarin yhteisten palvelujen määrittämiseksi 14.4. Seminaarissa mahdollisiksi yhteisiksi palveluiksi nousivat mm. ryhmätyöohjelmistot yhteisten projektien hallintaan, sähköinen arkisto, talous- ja henkilöstöhallinto sekä käyttäjätietojen hallinta. Työ etenee siten, että työryhmässä käydään läpi seminaarin tuloksia ja tuotetaan niistä yhteenveto. Toukokuun kokouksessa esitellään ehdotus ensimmäisiksi yhteisiksi palveluiksi.

Lisäksi osahankkeessa tehdään konsulttityönä selvitys valtionhallinnon tietohallinnon menettelytavoista: kuka tuottaa palveluita ja miten niitä tuotetaan. Tavoitteena on kerätä materiaalia tietohallintostrategiaan nykyisen palvelutuotannon kuvausta varten.

Keskustelussa esille nousseita näkökulmia

- lainsäädäntötyön eteenpäinvieminen ennen kuin tietohallintostrategia on tehty koettiin ongelmalliseksi: uudistuksen pääasiallinen sisältö ja ensimmäiset uudet palvelut tulisi olla määriteltyinä ennen kuin lainsäädännön sisältö voidaan määritellä
- lainsäädäntö ei voine olla kovin yksityiskohtaista, sillä yhteisten palvelujen valikoima laajenee vuosien mittaan
- pikaista lainsäädäntöä vaativat osa-alueet tulisi tunnistaa
- strategiatyön mahdollisimman pikaista käynnistämistä korostettiin ja erityisen tärkeänä pidettiin seuraavan TTS –kauden kehittämiskohteiden tunnistamista
- vaikka varsinaista strategiatyötä ei ole vielä käynnistetty, materiaalia strategian tekemiseen syntyy käynnissä olevista hankkeista (mm. yhteisten palvelujen määrittely)

- tietohallintostrategiaa työsuunnitelmineen pidettiin tärkeänä toimintaa ohjaavana dokumenttina IT- toiminnan asiakkaille, päättäjille ja teki- jöille
- ministeriöiden tietohallintojen kokoamista yhteen valtioneuvoston tie- tohallinnoksi esitettiin yhtenä mahdollisena strategisena työkohteena. Nykyisellään tehdään paljon päällekkäistä työtä.

Päätettiin, että tietohallintostrategian tekemistä aikaistetaan ja ensin hah- motellaan karkean tason strategiset linjaukset.

Jaettiin tiedoksi liitteenä oleva luonnos tietohallintostrategian rungoksi. Toimintaympäristön kuvaaminen ja erityisesti sen muutosten tunnistaminen vaatii jatkossa johtoryhmän panostusta.

5 Tunnistaminen sähköisissä palveluissa, Heikki Haukirauma

Heikki Haukirauma esitteli mahdollisuutta laajentaa KATVE- konsortion (KELA, TM, Vero) kehittämän tunnistamisenohjauspalvelun käyttöä muu- alle hallintoon. (liitteenä esitys ja KATVE –konsortion esittelykalvot). Tunnistuspalvelu löytyy osoitteesta www.tunnistus.fi. KATVE – konsortioon voi liittyä jäseniksi muitakin julkishallinnon organisaatioita. Ympäristö on rakennettu niin, että se on laajennettavissa vaikka koko valti- onhallinnon käyttöön. Tunnistuksia on noin 25 000 kuukaudessa, joista noin sata Väestörekisterikeskuksen varmenteilla. Suurin osa käyttäjistä käyttää pankkitunnistusta. Mobiilitunnisteiden myötä VRK:n osuus kasva- nee.

Keskustelussa esille nousseita näkökulmia:

Todettiin, että keskitetty tunnistamisenohjauspalvelu tarvitaan sähköisen asioinnin edistämiseksi. Tunnistamispalvelun tulisi olla yksi ensimmäisistä yhteisistä palveluista ja sen tulisi koskea myös yrityksiä. Mahdolliseksi palvelun tuottajaksi esitettiin myös Väestörekisterikeskusta.

Päätettiin, että asia vaatii lisävalmisteluja, jotta löydetään valtion kannalta järkevin ratkaisu.

6 Muuta asiat

Jaettiin tiedoksi kansanedustaja Laukkasen kirjallinen kysymys valtion tie- tohallinnon kehittämisestä vastauksineen.

http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/kk_82_2005_p.htm

7 Seuraavat kokoukset

- ma 16.5. klo 13.00 ja pe 17.6. klo 10.30

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Juhani Turunen
puheenjohtaja

Arja Terho
sihteeri

Jakelu:

Osallistujat ja valtioneuvoston hankerekisteri HARE.

Valtionhallinnon IT -toimintojen koordinaatioryhmä, VITKo**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut valtionhallinnon IT -toimintojen koordinaatioryhmän.

Toimikausi

1.5.2005-31.12.2006

Tausta

Osana hallituksen tietoyhteiskuntaohjelmaa valmisteltu valtionhallinnon tietohallinnon menettelytapojen uudistamista käsittelevä työryhmämuistio Valtion tietohallinnon ohjaus ja organisointi (Valtioneuvoston kanslian raportteja 6/2004) luovutettiin tietoyhteiskuntaohjelman vastuuministerinä toimivalle pääministeri Matti Vanhaselle 5.10.2004. Raportti käsiteltiin hallinnon- ja aluekehittämisen ministeriryhmässä 14.10.2004 ja tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmässä 20.10.2004.

Raportissa työryhmä esittää valtion tietohallintoon konsernimaista johtamismallia. Valtion IT -toiminnan strategista suunnittelua, yhteisiä arkkitehtuureja sekä talouden ja resurssien ohjaamista varten ehdotetaan uuden valtion IT -toiminnan johtamisyksikön perustamista. Samalla tietohallinnon palveluiden tuotantoa yhdenmukaistetaan.

Uudistuksella pyritään palvelemaan entistä paremmin asiakkaita ja hallintoa valtion IT -toiminnan ohjaukselta ja päätöksentekoa selkeyttämällä sekä yhteisiä IT -palveluja kokoamalla. Tavoitteena on myös valtion hallinnon ja palvelujen tuottavuuden nousu sekä IT -toiminnan kustannustehokkuus sekä hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan mukainen alueellistaminen.

Ministeriöt ja virastot vastaavat edelleen oman ydintoimintansa IT -palveluista. Näiden osalta on tavoitteena yhteentoimivuuden parantaminen: yhteiset arkkitehtuurit ja yhteisten tietovarastojen laajempi hyödyntäminen. IT -palveluiden yksikkö tuottaa kaikille yksiköille yhteiset IT -palvelut. Se tulee koostumaan useammasta keskitetysti johdetusta palveluintegraattorista, palvelutuottajasta tai palvelukeskuksesta. Palvelukeskusten sijoittamisessa huomioidaan hallituksen alueellistamiseen liittyvät periaatteet.

Uudessa valtionhallinnon IT -toimintojen johtamismallissa valtion tietohallinnon johtamisesta ja strategisesta ohjauksesta vastaa perustettava valtionhallinnon IT -toimintojen johtamisyksikkö, jonka toimintaa ohjaa valtion IT -johtoryhmä ja valtion IT -johtaja. Tiedonkulku hallinnonalojen ja IT -toiminnan johtamisyksikön sekä yhteisten IT -palveluiden yksikön välillä varmistetaan asetettavassa koordinaatioryhmässä, jonka tehtävänä on myös sitouttaa hallinnonalat noudattamaan tehtyjä päätöksiä ja toimintamalleja.

Valtioneuvoston kanslia asetti valtion IT -johtoryhmän 22.11.2004 keskeisinä tehtävinään uudistuksen käynnistysvaiheessa muun muassa IT -johtajan valinnan valmistelu ja

IT- toimintojen johtamisyksikön organisaation kehittäminen sekä uudistusprosessin kokonaisjohtaminen.

Valtiovarainministeriö on asettanut 23.11.2004 valtionhallinnon IT –toimintojen uudistamisen toimeenpanoon hankkeen, jonka tehtävänä on perustaa valtionhallinnon IT –toimintojen johtamisyksikkö, valmistella tarpeelliset säädökset sekä huolehtia yksikön toiminnan käynnistämisestä.

Valtion IT –johtajaksi on 10.2.2005 nimitetty KTM Leena Honka, joka aloitti virassaan 15.3.2005. Valtion IT –toiminnan johtamisyksikkö on perustettu valtiovarainministeriön hallinnon kehittämisosastolle 1.4.2005.

Tavoitteet

Koordinaatioryhmän tavoitteena on kehittää valtionhallinnon tietohallintotoimintoja kansalaisten tarpeista lähtien hyvää hallintoa, hyvää tiedonhallintatapaa ja tietoyhteiskunta-kehitystä edistävällä tavalla. Tietohallinnon kehittämistavoitteena on tarjota mahdollisuuksia asiakaslähtöisten palveluprosessien kehittämiseksi parantaen samalla laatua ja kustannustehokkuutta. Koordinaatioryhmä vahvistaa hallinnon toiminnan ja tietohallinnon kehittämisen yhteyttä, välittää IT- johtoryhmän linjaukset hallintoon, edistää yhteisten menetelmien ja palvelujen käyttöä sekä valtionhallinnon kokonaisuuden huomioon ottamista ministeriöiden ja virastojen tietohallintotoiminnoissa.

Tehtävä

Valtionhallinnon IT –toimintojen koordinaatioryhmä yhteensovittaa tietohallintoasioita. Koordinaatioryhmä valmistelee yhdessä valtionhallinnon IT –toimintojen johtamisyksikön kanssa valtion IT –johtoryhmälle esityksiä valtionhallinnon yhteisiksi IT –palveluiksi ja IT –arkkitehtuuriksi. Koordinaatioryhmä seuraa yhteisten IT –palvelujen toteuttamista, käyttöä ja laatua.

Koordinaatioryhmän jäsenet vastaavat siitä, että kehittämissuunnitelmat ja IT- johtoryhmän tekemät päätökset ovat edustamansa hallinnonalan virastojen ja laitosten tiedossa ja edistävät niiden toteuttamista omalla hallinnonalallaan. Samoin koordinaatioryhmän jäsenet vastaavat hallinnonalojensa kehitystarpeiden ja keskeisten hankkeiden tiedottamisesta valtion IT- toiminnan johtamisyksikölle.

Koordinaatioryhmä huomioi työssään hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan alueellistamistavoitteet.

Koordinaatioryhmä käsittelee asioita, jotka koskevat:

- tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä hallinnon toimintatapojen ja työmenetelmien kehittämisessä
- tietovarantojen ja -prosessien yhteiskäyttöisyyden sekä tietoturvallisuuden toteuttamista valtionhallinnossa
- valtion yhteisiä IT -palveluja
- tietotekniikkapalvelujen, tietovarantojen ja tietoprosessien kehittämistä ja ylläpitoa

- tietojenkäsittelytehtävien suorittamisen sekä niissä käytettävien tietojärjestelmien, verkkojen ja palvelujen, kehittämisen, hankinnan, käytön ja ylläpidon taloudellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta
- tietojärjestelmien yhteentoimivuuden ja -sopivuuden varmistamista ja kehittämistä
- verkkopalvelua ja sähköistä asiointia koskevat linjaukset
- kansainväliseen tietohallintoyhteistyöhön liittyviä linjauksia.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Valtion IT -johtaja Leena Honka, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja:

Valitaan jäsenistä,

Jäsenet:

Pyydetään ministeriöitä nimeämään hallinnonalansa tietohallintojohtaja tai johdon edustaja + varaedustaja.

Sihteerit:

1 valtion IT –toiminnan johtamisyksiköstä ja 1 valtioneuvoston tietohallintoyksiköstä

Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset maksetaan momentilta

Alivaltiosihteeri

Juhani Turunen

Esittelijä

Arja Terho

JAKELU Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, varajäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI Valtioneuvoston kanslia
Opetusministeriö
Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö
Kauppa- ja teollisuusministeriö
Puolustusministeriö
Työministeriö
Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö

Ulkoasiainministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Valtiovarainministeriö
Valtiovarainministeriö
- Hallinnon kehittämisosasto
- Valtioneuvoston hankerekisteri

13.4.2004

ASETTAMISPÄÄTÖKSEN TÄYDENTÄMINEN: VALTIONHALLINNON IT-TOIMINTOJEN UUDISTAMISHANKKEEN TOIMEENPANO

Asettaminen: Valtiovarainministeriö on 23.11.2004 asettanut hankkeen valtionhallinnon IT-toimintojen uudistamisen toteuttamiseksi. Tällä päätöksellä täydennetään hankkeen organisaatiota uusilla henkilöillä.

Toimikausi: 23.11.2004-31.12.2005

Organisointi:

Hankkeen hankejohtajana toimii valtion IT-johtaja Leena Honka.

Toimeenpanoryhmä

Toimeenpanoryhmää täydennetään seuraavasti:
Pekka Sinkkilä, tietohallintopäällikkö, liikenne- ja viestintäministeriö

Talouden ja voimavarojen osahanke (VM101:01/2004)

Osahankkeen puheenjohtajaksi nimetään budjettineuvos Helena Tarkka, valtiovarainministeriö.

Osahankkeeseen nimetään seuraavat henkilöt:
Marja Heikkinen-Jarnola, talousjohtaja, liikenne- ja viestintäministeriö
budjetti- ja tulohjausprosessin asiantuntija, virasto x

Yhteiset IT-palvelut osahanke (VM101:03/2004)

Osahankkeeseen nimetään seuraavat henkilöt:
Pekka Sinkkilä, tietohallintopäällikkö, liikenne- ja viestintäministeriö

Alivaltiosihteeri

Juhani Turunen

Ylijohtaja

Jorma Karjalainen

id

JAKELU Hankkeiden puheenjohtajat, jäsenet ja sihteerit

TIEDOKSI Ministeriöt
Tietoyhteiskuntaohjelma
VM kirjaamo

5.4.2005

Valtioneuvoston kanslia

Asia

VALTION IT-JOHTORYHMÄN TÄYDENTÄMINEN

Valtiovarainministeriö esittää, että valtion IT -johtoryhmää täydennetään siten, että johtoryhmän jäseneksi nimetään ylijohtaja Jorma Karjalainen ja sihteeriksi valtion IT -johtaja Leena Honka, molemmat valtiovarainministeriöstä.

Alivaltiosihteeri

Juhani Turunen

Neuvotteleva virkamies

Arja Terho

id

VALTION TIETOHALLINNON UUDISTAMISEN TAVOITTEET 2005

Valtion IT-johtamisyksikkö on aloittanut työnsä 1.4.2005. Alla on lyhyesti esitetty yksikön tavoitteita koskien valtion tietohallinnon uudistamishanketta (ValtIT).

Lainsäädännön uudistaminen

Hanketta tukevaa lainsäädäntöä valmistelee työryhmä. Sen aikataulu on seuraava:

- Tietohallinnon tehtävistä ja keskeisistä käsitteistä muistio huhtikuussa 2005
- Lainsäädäntöä hahmotteleva muistio toukokuussa 2005
- Lausuntokierros muistiosta kesällä 2005
- Vaikuttavuusarvioinnin valmistelua kesä ja syksy 2005
- Lain viimeistely lausuntojen pohjalta syksy 2005
- Eduskuntaan keväällä 2006

Valtion yhteiset IT-palvelut

Yhteisiä palveluja valmistelee työryhmä. Sen työ jakautuu palveluiden kartoittamiseen ja palvelukeskusmallin hahmottelemiseen. Palvelukartoituksessa edetään seuraavasti:

- Päätetään palveluluokittelusta ja laaditaan ehdotukset yhteisistä palveluista, jotka otetaan tarkempaan analyysiin huhti-toukokuu 2005
- Em. dokumentista pyydetään lausunnot kesällä 2005
- Palveluiden toteutusvaihtoehtoja hahmotellaan kesällä 2005
- Päätökset toteutettavista palveluista syksy 2005

Palvelukeskusmallin hahmottaminen:

- Olemassa olevien toimintamallien analysointi huhti-toukokuu 2005
- Ehdotus palvelukeskusten toiminnan organisoimisesta kesä-syksy 2005
- Ensimmäisten palveluiden tuottamisesta (kuka tuottaa) päättäminen syksy 2005, kevät 2006

Budjettiohjauksen uusiminen

Työtä varten asetettu työryhmä aloittaa työnsä huhtikuussa 2005. Tavoitteena on saada kesäkuuhun mennessä valmiiksi ensimmäinen versio tietohallinnonohjausta tukevista TTS-ohjeista.

Valtiohallinnon tietohallintostrategian laatiminen

Valtion tietohallinnon strategian laatiminen aloitetaan syksyllä 2005 työsuunnitelman laatimisella ja taustakartoituksilla. Työ organisoidaan ja käynnistetään syksyn aikana. Työssä nojataan olemassa oleviin aineistoihin ja toteutetaan laajapohjaisena yhteistyönä. Ensin mainitun avulla pyritään nopeuttamaan prosessia. Laaja yhteistyö hidastaa työtä, mutta parantaa työn laatua ja etenkin sitoutumista.

RISKIANALYYSI

Hankkeen nimi (ja Hare tunnus)

ValtIT-hanke

Hankkeen vetäjä

Leena Honka/Olli-Pekka Rissanen

Luonti päivämäärä

13.4.2005

Riskit	Ulkoiset [M1]/ Sisäiset riskit [M2] S=sis. U=ulk.	Seuraukset	Toden- näköi- syys 3=suuri 2=keski- tasoa 1=pieni	Vaiku- tus 3=suuri 2=keski- tasoa 1=pieni	Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi/ vastuhenkilö 	Seuran- ta ^[M3] OK/ EI OK (Tarkennus yhteenveto kohtaan)
Ministeriöiden ja virastojen johdon sitoutuminen muutokseen ja sen tuki puuttuu 	U	Sitoutuminen hankkeeseen ei ole aitoa	3	3	Suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus ja informointi/VM 	
Budjettiohjaukseen ei muutosta	S	Ohjaus jää entiselleen	3	3	Huolellinen valmistelu/VM	
Lainsäädäntö ei valmistu	U	Toiminnan puitteet eivät muutu	1	2	Huolellinen valmistelu, laadukas kuuleminen/Valmisteluryhmä	
Hankkeen henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit eivät ole riittävät	S	Hankkeen eteneminen hidastuu merkittävästi	3	3	Riittävä resursointi/VM:n johto	
Valtion tietohallinnot (ministeriöt ja virastot) eivät sitoudu työhön	U	Hanke ei johda todellisiin muutoksiin tai hidastuu	2	2	Avoin keskusteleva ilmapiiri, koordinaatioryhmän perustaminen/Hankkeen johto	

Riskit	Ulkoiset [M1]/ Sisäiset riskit [M2] S=sis. U=ulk.	Seuraukset	Toden näköi- syys 3=suuri 2=keski- tasoa 1=pieni	Vaiku- tus 3=suuri 2=keski- tasoa 1=pieni	Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi/ vastuhenkilö	Seuran- ta^[M3] OK/ EI OK (Tarkennus yhteenvedo kohtaan)
Hankkeen omistajuus tai ohjaus ei ole selkeä	S/U	Päätöksen teko hankalaa, päätökset jäävät tekemättä tai tehdään ristiriitaisia päätöksiä	2	3	Toimiva organisaatio, selkeät päätökset/VM:n johto, Hankkeen johto	
Toimintasuunnitelma ei ohjaa työtä tarpeeksi tehokkaasti ja tavoitteellisesti	S	Tulokset eivät laadukkaita, päätöksiä ei voida tehdä, ihmiset turhautuvat	2	2	Seuranta/Hankkeen johto	
Aikataulu on tiukka	S	Aikataulussa pysymisen kustannuksella joustetaan tavoitteista	2	2	Aikataulu ja tavoitteet pidetään tasapainossa/Hankkeen johto	
HKO, VNTHY ja Valtiokonttorin sitouttaminen epäonnistuu	S	Hanke ei saavuta sille asetettuja tavoitteita	2	3	Avoin keskusteleva ilmapiiri, yhdessä hyväksytyt tavoitteet/Hankkeen johto	
Haluttomuus isoihin muutoksiin	U	Tavoitteet vesittyvät, muutokset hitaita	2	3	Ministeriöiden näkyvä tuki/Koordinaatioryhmä	

YHTEENVETONA [M4]

IT-strategia/ tietohallintostrategia

SISÄLTÖ (1)

- Tehtävä
 - IT-toiminto valtionhallinnossa
 - Valtion IT
- Nykytila, SWOT
- Toimintaympäristön muutos
 - Yhteiskunta
 - Valtionhallinto
 - Tietotekniikka
- Tavoitteet IT-toiminnan kehittämiseksi
 - Strategiset tavoitteet
 - Kriittiset menestystekijät ja mittarit
- Valtion IT: tavoitetila –2009
 - Visio lyhyesti (koko valtionhallinto, valtion IT)
 - Asiakkaat, sidosryhmät
 - Valtion IT: palvelut ja ohjaus
 - Yhteisten palvelujen ja ohjauksen määrittely
 - Prosessit ja tietojärjestelmät
 - Käsitteet ja tiedot
 - Sähköiset palvelut
 - Verkottuminen ja integroituminen
 - IT-infrastruktuuri
 - Tuki
 - Menetelmät
 - Arkkitehtuurit
 - Tietoturva
 - Sopimukset ja hankinnat

IT-strategia/ tietohallintostrategia

SISÄLTÖ (2)

- Valtiotason tavoitetila –2009 (jatkuu)
 - Toimintaperiaatteet
 - Vastuut ja organisaatio
 - Yhteistoiminta ja päätöksenteko
 - Toiminnan suunnittelu ja ohjaus
 - Talous-/ budjettiohjaus
 - Rahoitus ja laskutus
 - Palvelutuotanto
 - Palvelujen tuottamisperiaatteet
 - Palvelukeskukset
 - Ulkoistusperiaatteet
 - Osaamisen kehittäminen
- Toimintasuunnitelmat 2006-2009
- Päätökset

IT-johtoryhmälle

Asia: Asiakkaiden tunnistus sähköisten palvelujen yhteydessä

Monellakin taholla on parhaillaan meneillään erilaisia selvityksiä ja suunnittelutehtäviä liittyen sähköisen asioinnin edellyttämiin asiakkaiden tunnistamismenetelmiin. Kansaneläkelaitos, Verohallitus ja työministeriö ovat toteuttaneet tunnistus.fi nimisen tunnistuksenohjauspalvelun, joka on ollut tuotannossa jo 20.1.2004 alkaen. KATVE-konsortion yhteistyöllä on voitu ratkaista merkittävästi tunnistamisen ongelmia.

KATVE-konsortion 5.4.2005 pidetyssä kokouksessa kävimme keskustelua mahdollisuuksista käyttää luomaamme palvelua laajemman viranomaiskäytön perustana. Konsortio on halukas osaltaan edistämään tunnistamiseen perustuvien palvelujen luomista ja siksi olemme valmiit tutkimaan mahdollisuuksia käyttää palveluamme ainakin valtionhallinnon yhteisen tunnistamispalvelukeskuksen perustana. KATVE on valmis välittömästi käynnistämään tarvittavat yhteistyöneuvottelut ja muut toimenpiteet asian eteenpäin viemiseksi.

Aikaisempien selvitysten perusteella tiedetään että yhteiskäyttöisten palvelujen rakentamisessa kohdataan aina joukko kysymyksiä olipa palvelun rakennuttajapohja mikä tahansa. Näitä ovat mm.

- hankintalainsäädännön määräykset kilpailuttamisesta,
- omakustannus- ja luovutushinta-asiat,
- henkilörekisterien muodostuminen, käyttöehdot ja rekisteriselosteet,
- palvelun komponentteina käytettyjen osioiden lisensiointi,
- palvelun käyttöalueen rajaamis- ja turvakysymykset (single sign-on domain),
- palveluun liittyvät testaus-, validointi- ja turvaamiskysymykset,
- palvelun käyttö-, ylläpito- ja kehitysorganisaatiot sekä
- EY-tasoisten säädösten, periaatteiden ja vaateiden implementointi maansisäisesti.

Näiden kysymysten painavuus saattaa edellyttää lakia tunnistuspalvelujärjestelmästä tai puitelakia yhteistoiminnallisista tietojärjestelmistä koska virastokohtainen asiakkuus selvästi laajenee yleisemmäksi puiteasiakkuudeksi.

Toimeksi saaneena;

Heikki Haukila
tietohallintopäällikkö
työministeriö

Tunnistuksenohjauspalvelu

TYÖMINISTERIÖ
VEROHALLITUS
KANSANELÄKELAITOS

Työministeriö
TP-tiimi
Heikki Haukirauma
tietohallintopäällikkö

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Tunnistuksenohjauspalvelu on merkittävä osa sähköistä asiakaspalvelua ja tässä teille lyhyt esitys yhteistyöstämme
- Mikä on KATVE
- KATVE = KELAN:n, verohallituksen ja työministeriön välinen konsortiosopimus. Solmittu 3.3.2003
- KATVE on rakennuttanut tunnistuksenohjauspalvelun = tunnistus.fi
 - ja ulkoistanut palvelutuotannon WM-datalle

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Miksi tunnistuksenohjauspalvelu
 - tunnistus on eri asia kuin tunnistuksen ohjaus
 - tunnistuksia suorittavat pankit, VRK,
- Työministeriö on toteuttanut sähköisen asioinnin järjestelmiä koko sen ajan kuin ”asia on ollut tapetilla”
- Asiakkaiden tunnistamisen tarve lienee kaikille tuttu asia
- TM tuotti 2000-luvun alussa oman tunnistusjärjestelmän, mukana HST ja userid/pw tunnistus, järjestelmä on käytössä. Siitä on päätetty luopua KATVE-tunnistuksen myötä

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Tunnistusjärjestelmän merkitys todettiin suureksi jo ensimmäistä versiota suunniteltaessa
 - menetelmien kypsyttömyys
 - siis paljon puhetta ja kohinaa
 - tunnistusjärjestelmien näkyvissä oleva kehitys
 - joka tuo jatkuvan muutoshallinnan tarpeen
 - Nähtiin selkeä tarve erottaa tunnistus omaksi komponenttikseen
 - tarve luoda palvelu, ei sitoa järjestelmien erityisominaisuudeksi

 - Todettiin seurauksena olevan merkittävät järjestelmäkehityskustannukset
 - jatkuva projektityö
 - tietoturvallisuuden kannalta avainasia
 - 24h/7pv käyttövaatimukset jne.....
 - tunnistus on business....

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Työministeriö, Verohallitus ja KELA tehneet pitkään asiakaspalveluun liittyvää yhteistyötä
- Totesimme viisaaksi tavoitella organisaatorajat ylittävän palvelun luomista
- Siitä syntyi KATVE organisaatio
- Yhteistyöllä tavoitellaan mainittujen ongelmien ratkaisua, ote sopimustekstistä:
- ”Yhteistyöllä ja kustannusten jakamisella tunnistuspalvelu voidaan toteuttaa kaikkien osapuolten kannalta toiminnallisesti ja taloudellisesti edullisemmalla tavalla ja välttää erikseen toteutettavista ratkaisusta aiheutuva päällekkäisyys, kustannukset ja kansalaiskäytön eroavaisuudet ”

Tunnistuksenohjauspalvelu

- **Mikä on tunnistuksenohjauspalvelu**
- Muodollinen osuus: TM:n, KELA:n ja Verohallituksen yhteistyösopimus tunnistuksenohjauspalvelujen tuottamiseksi sähköisen asioinnin tarpeisiin
- ATK-komponenttina: Novo Groupin toteuttama tunnistusmoduuli ja sen ajopalvelut. Moduuli välittää tunnistuspyynnöt tunnistusta suorittaville ja palauttaa tunnistuksen asiakaspalvelijalle
- Tarvittavat palvelusopimukset pankkien kanssa ns. pankkitunnistusjärjestelmien käytöstä
- Tarvittavat palvelusopimukset VRK:n kanssa (HST)
 - osa sopimuksista toimijakohtaisia, osa konsortiokohtaisia

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Komponentti on suunniteltu
 - modulaariseksi, siihen voidaan lisätä uusia tunnistusmenetelmiä kun sellaiseen on tarve ja niitä ilmestyy markkinoille
 - Komponentti suunniteltu siten, että hyödyntäjien määrä ei ole rajoitettu
 - komponentin teknisiin ratkaisuihin kiinnitetty erityishuomio
 - 24h/7pv, modulaarisuus, standardit, tietoturva.....
 - tuotanto ulkoistettu, tunnistuspalvelun kriittisyyden takia

Tunnistuksenohjauspalvelu

- Palvelu on käytössä (v. 2004)
 - KELA aloitti tammikuun puolivälissä v. 2004
 - TM aloitti tammi/helmikuun vaihteessa v. 2004
 - Vero loppuvuodesta 2004
 - liitteenä volyymitiedot maaliskuu 2005

- Toteutusprojekti on ollut meille äärimmäisen hyödyllinen
 - saimme 1/3 kustannuksin käyttöömmme järjestelmän
 - osapuolien osaamisen yhdistämien on ollut merkittävä etu
 - osapuolien voiman yhdistäminen on ollut merkittävä etu
 - yhteistyö on ollut kaikin puolin erittäin palkitsevaa

Tunnistuksenohjauspalvelu

- **KATVE; jäsenyys konsortiossa**
- Tavoitteenamme oli rakentaa järjestelmä jonka hyödyntäjäksi voi liittyä muitakin jäseniä
- Konsortiosopimuksen pykälä ”3. Jäsenyys KATVE-konsortiossa”
”Sopimuksen tarkoittama yhteistyö kattaa ensisijaisesti Kansaneläkelaitoksen, työministeriön ja Verohallituksen keskinäisen asiointiyhteistyön ja nämä osapuolet ovat KATVE-konsortion perustajajäseniä. KATVE-konsortio voi ottaa lisjäseniä tai luovuttaa sen tuottamia palveluja muille perustajajäsenten yhteisellä sopimuksella ja yhteisesti sopimilla ehdoilla. ”

Tunnistuksenohjauspalvelu

- **KATVE: Palvelut muille julkisille organisaatioille**
- Konsortiosopimuksen pykälä ”8. Palvelut ulkopuolisille”
”KATVE-konsortion hankkimia palveluja, tuotteita tms. voidaan luovuttaa KATVE-konsortion ulkopuolisille organisaatioille KATVE-konsortion päätöksellä tapauskohtaisesti sovittavilla ehdoilla.”

Tunnistuksenohjauspalvelu

■ Tulevaisuudessa

- mainitun kolmen mittavan asiakaspalvelijan tarve ja kyky ylläpitää hyvää ja luotettavaa asiakkaiden tunnistusjärjestelmää takaa palvelun laadun ja kehityksen
- Suunniteltu viranomaiskäyttöön ja vain siihen
- Liittymä- ja käyttökustannukset valtionhallinnon periaatteiden mukaan
- Ei toimijakohtaisia kehityskustannuksia, muita ylläpitovelvollisuuksia, ei ajopalvelua...

Tunnistuksenohjauspalvelu

- tunnistus.fi ja nykytila
 - KATVE konsortio on keskuudessaan miettinyt uuden ”konsernimallin” ja ”palvelukeskusmallin” suhdetta KATVE-yhteistyöhön.
 - Olemme päättäneet selvittää mahdollisuudet palvelun käytön laajentamiseen ja toimittaneet yhteistyöehdotukset IT-johtoryhmälle
 - Tämä edellyttää selkeää ja tavoitteellista etenemistä
 - sopimustekniikka
 - hankintakysymykset

Tunnistuksenohjauspalvelu

- tukipalvelut
- käyttöpalvelut
- lisäkäyttäjien velvollisuudet
 - raha-asiat
 - oikeudet osallistua ”johtoon”
- Tekeekö valtio koko valtionhallintoa kattavat sopimukset tunnistusta tuottavien tahojen kanssa?
 - pankit, VRK, teleoperaattorit,.....

Tunnistuksenohjauspalvelu

■ Sopimusrakenne

- KATVE Konsortiosopimus (Vero, KELA, TM)
 - kustannusten jakosopimus
- Ohjelmiston hankintasopimus (TM – NOVO, TM valtuutettuna)
- Ohjelmiston ylläpitosopimus (TM – NOVO)
- Käyttöpalvelusopimus (TM –NOVO)

■ Sopimukset VRK ja pankkien kanssa

- Nordealla, Sammolla sopimus konsortion kanssa
- OKO edellytti sopimuksia konsortion jäsenten kanssa